

FRANSIZ EĞİTİM SİSTEMİNDE YENİ EĞİLİMLER

Doç. Dr. Fatma VARİŞ*

Tanınmış Fransız sosyoloğu Crozier, Fransa eğitim sistemini, tuğlaların birbirine ustalıkla dayandırıldığı bir yapıya benzetir ve bu tuğlalardan birinin değiştirilmesi ile bütün yapının etkileneceğini söyler¹. Böylesine dayanışma halinde bulunan eğitim kurumlarının geliştirilmesindeki güçlüğe rağmen, son yıllar içinde, Fransız eğitim sisteminde "reform" sözcüğü çok sık kullanılmakta, bu konuda projeler hazırlanmakta öneriler yapılmaktadır. Bu çalışmaların yönünün saptanması memleketimiz için özellikle iki bakımdan önem taşımaktadır :

(i) Fransız eğitim sistemi, dayandığı infrastrüktür ile birlikte, memleketimiz dahil, çeşitli sistemleri etkilemiştir. Fransız eğitim sisteminin bu gün içinde bulunduğu durum ve karşılaştığı problemlerle, memleketimiz eğitiminin durumu ve problemleri arasında belli yönlerden karşılaştırma yapmak için bazı olguların belirlenmesine ihtiyaç vardır.

(ii) Merkezi bir örgüte bağlı olma açısından Fransız eğitim sistemi Türk eğitim sistemine genellikle benzemektedir. Bu gibi merkezîyetçi sistemlerde yenileşme eğilimlerinin incelenmesi ile, kendi eğitim sistemimizin değerlendirilmesi ve gelişmesine teorik ve pratik katkıda bulunmak mümkün olur. Nitekim, günümüzde üzerinde çalışılan Millî Eğitim Temel Kanunu tasarısında yer alan, eğitimde imkân ve fırsat eşitliği, sürekli eğitim, program ve metodların geliştirilmesi, yöneltme, orta öğretimde yatay ve dikey geçişler, Yüksek Öğretimin üç kademeli olarak düzenlenmesi vb. kavram ve önerileri Fransa dahil çeşitli memleketler yenileşme hareketlerine esas kabul etmişlerdir².

* Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü Öğretim Üyesi, A. Ü. Eğitim Fakültesi.

Eğitimin uygulandığı memleketteki evrimine dayalı kültürel kökleri, kuşkusuz, uygulamada bu esaslara ayrı birer biçim ve ruh verecektir. Diğer taraftan kültürler arası ilişkiler ve etkileşim, paylaşılan bir çok bilimsel çabalar ve bulgularda görüldüğü gibi, eğitimde de benzer hatta ortak eğilimlerin gelişmesine yol açmış ve açmaktadır. Eğitimin millî ve milletlerarası yönleri bu iki ayrı açıdan ele alındığında ilk bakışta bir paradoks, hatta bir dilemmanın varlığı sezilirse de, aslında bu iki noktanın dengelenmesi eğitimciler için başedilmesi gereken önemli bir sorundur. Özellikle memleketimizde.

Başka bir memleketteki eğitim çalışmaları hakkında bilgi edinmek neden önemlidir? Bunu bir form kopyacılığı olarak görmek mümkün değildir. O halde bu kopyacılığı önlemek için belirli bir ilke önermekte yarar vardır. *Gerek Millî eğitimimizin gerekse başka eğitim sistemlerinin dayanaklarının bilinmesi ve hangi memlekette olursa olsun, eğitim hareketlerinin nedenleriyle birlikte incelenmesi şekil veya kopyacılığını önleyebilir*³. Zira eğitime ilişkin olguların ve eğitimlerin nedenleri arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin incelenmesi, eğitimin millî ve milletlerarası ortak yönünün tayin edilmesinde rol oynamaktadır.

Bu yazı, kapsamlı bir mukayeseli eğitim çalışması olmaktan uzak, Fransız eğitiminde görülen yeni eğilimleri mahallinde yapılan etüdlerden ve görüşmelerden kısmende olsa aksettirme çabasıdır.

Kısa Tarihçe

Fransız eğitim sisteminin kuruluşu kadim galyalıları kadar gider. Gal-Roma-Helen etkisinde kalan bu sistem, başlangıçta, aristokrat ailelerin çocuklarına felsefe, ahlâk, din ve tabii ilimleri öğretmiştir. Bu eski okul tipine paralel olarak, çeşitli inanışlara göre kurulan farklı okullar gitgide çoğalmıştır. Beşinci yüzyılda kilisenin etkisi altına giren bu okullarda orta çağ boyunca dinî yaklaşım esas olmuş, özellikle cizvitlerin eğitim anlayışı hakim olmuştur. Bu devirde erkeklerin çoğu ve kadınların dörtte üçü cahil kalmış, teknik öğretim ise özel teşebbüs tarafından yürütülmüştür.

Birinci Napoleon tarafından kurulan "L'Université Impériale", orta öğretimle birlikte yüksek öğretimi de devlet tekeline vermiş-

tir. 1850 yılında Falloux kanunu ile okul açma serbestisi tekrar kabul edilmiş, 12 Temmuz 1875 yılında ise yüksek öğretime devamdaki tahditler kalkmıştır. 19. cu yüzyılın sonunda üçüncü Cumhuriyet, ilk öğretim zorunluğunu ilân etmiş, aynı devrede, eğitimde politik ve dini yönlerden tarafsızlık ilkesi kabul edilmiştir.

Fransa'da 1872 yılında okur yazar olmayanların oranı % 20 iken bu oran 1910 yılında % 4.2 ye düşmüştür.

Birinci Dünya Savaşından sonra 1919 yılında Astier kanunu ile teknik eğitim resmîyet kazanmıştır. 1929-1933 yıllarında orta öğretimdeki ücret kaldırılmış ve zorunlu eğitim on dört yaşına çıkarılmıştır.

İkinci Dünya Savaşından sonra ilk ve orta öğrenim aşamaları yeniden ele alınmış ve 1959 Reform Yasası ile beş yıllık ilk öğretime dayalı orta ve teknik öğretim yeniden düzenlenmiştir. Orta öğretim birinci devre 3+1 yıl ve orta öğretim ikinci devre 2 yıllık kısa ve 3 yıllık uzun öğrenim devreleri haline getirilmiştir. "bak ek tablo". Temmuz 1971 yılında teknoloji eğitimi ve çıraklık kanunu kabul edilmiştir.

Yüksek öğretimin yeniden düzenlenmesi 1968 yılına kadar daha çok Üniversitelerin içinde oluşurken, 1968 yılında oldukça aceleyle getirilen Edgar Faure kanunu ile meseleye kurumsal olmaktan çok politik bir yaklaşım yapılmış, bu hareket, yüksek öğretim problemlerinin rasyonel bir biçimde çözümüne ilişkin çalışmalarını arttırmıştır. Bu noktada, bugün Fransa'da, eğitim sisteminde görülen yenileşme ihtiyacına ilişkin olup üzerinde durulan bazı önerilere yer verilecektir.

Genel Eğilimler

Fransa'da farklı eğitim kademelerini ve farklı disiplinleri ilgilendiren ayrıntılı ve yoğun yayınlar, bu memlekette, eğitim ilgililerinin ilk, orta ve yüksek öğretim sorunlarının çözümlenmesi yönünde isticial ettiklerini göstermektedir; bunlar, günümüzde çeşitli memleketlerin paylaştığı eğitim krizinin kendi memleketleri için de var olduğunu ve bu krizin çözümünde pek az mesafe alındığı kanaatini aksettirmektedirler. Gerçekten, önerilen fikir ve alternatiflerin zenginliğine göre, uygulamada alınan yolun "relative"

kısalığı göze çarpmaktadır. Bu bakımdan daha çok uygulamaları şekillendirecek modeller üzerinde durulduğu görülmektedir.

Fransa'da 1 yıl hazırlık, 2 yıl başlangıç ve 2 yıl geçiş olmak üzere düzenlenen beş yıllık ilk öğretimi izleyen *orta öğretim birinci devre* üzerinde özellikle durulmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası çoğu memleketlerde genellikle görülen eğitimde demokratlaşma, fırsat ve imkân eşitliği, bireylerde yükselen dilek seviyesi, okullaşma oranındaki artış ve bunun sonucu olarak zorunlu eğitimin yukarıya doğru uzaması, Fransa'da orta okulu bir genel öğrenim kurumu haline getirmiştir. İlk öğretimle, yüksek öğretime hazırlık devresi arasında yer alan "ecole Moyen" i bir kilit devre olarak gören önerilerin dayanağı şöyle özetlenebilir.

Orta okul, yeteneklerin gözleme tâbi tutulduğu ve yöneltildiği bir devredir. Üst öğrenim kurumlarına giden trafiğin düğümlendiği bir geçiş devresi olması, bu devre üzerinde önemli stratejik tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir. Öğrencinin bu okuldan sonra gideceği okul tipi "lise ya da meslek koleji" yüksek öğretim plânlamasını etkilemektedir.

Ayrıca, bu devrede, erinlik öncesi ve erinlik çağı özellikleri gösteren ve bu sebeple hızla değişmeler içinde bulunan öğrencilerin gözlem ve yöneltmelerinin sürekli ve objektif esaslara bağlanması, memleketteki insangücü plânlaması için olduğu kadar, kişi mutluluğunun devamı için de önemli görülmektedir.

Bu konuda yapılan bir proje, orta okulda ilk iki yılın gözlem devresi ve son iki yılın da yöneltme devresi olarak düzenlenmesini ve bu okullarda çalışmakta olan öğretmen "instituteur"lerin lise öğretmenleri gibi *agrege* olmalarını, bunlara başlangıçta lisans derecesi alma imkânlarının sağlanmasını önermektedir⁴. Aynı öneri eğitim örgütünde müfettişlerin statülerinde de bir dengeleme ve birleştirmeyi kapsamaktadır.

Aşağıdaki şema, orta öğretim birinci devre "ecole moyen" in, öğrenci, programlar ve öğretmenler açısından sahip olması gereken strüktürünü özetlemektedir.

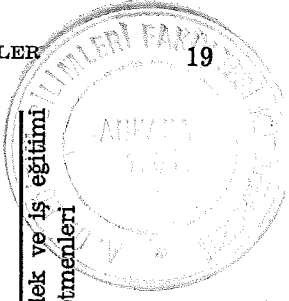
ORTA ÖĞRETİM I. DEVRENİN STRÜKTÜRÜNE İLİŞKİN ÖNERİ

YÖNELİME DEVRESİ

Gözlüm devresi 6-7 sınıflar	Orta öğretim II. devreye devam edecekler	"orta öğretim devam edecekler"	8 ve 9 zıncu sınıflar Meslek ve iş eğitime devam edecekler
Öğrenci «kim devam edecek?»	Bütün öğrenciler	Yetenekleri belirsiz olanlar	Pratik zekâ üstünlüğü olanlar

	Ortak dersler	Ortak dersler	Ortak Disiplinler
Programların muhtevası «ne okutulacak?»	Ortak • Fransızca • Yaşayan diller • Matematik • Sosyal Bilgiler • Resim ve Sanat eğitimi İkisi seçilecek • Lâtince • Yunanca • İkinci dil • Teknoloji, • Ortak derslerin takviyesi	Ortak dersler • Fransızca • Yaşayan diller • Matematik • Sosyal Bilgiler • Resim ve Sanat eğitimi Biri seçilecek • Lâtince • İkinci dil • Ortak derslerin takviyesi	Ortak Disiplinler • Fransızca • Yaşayan diller • Matematik • Sosyal bilgiler • Resim ve Sanat eğitimi • Teknoloji

Öğretmenler «hangi derece aracaktır?»	Agrege • CAPES Bir özel alanda ye- tişmiş «instituteur» • Lisans • İş ve meslek eği- tim hocaları	Lisans • Meslek ve iş eğitimi öğretmenleri
---	---	--

Orta öğretim ikinci devre için önerilen modelde, yöneltmiş olarak gelen 15-18 yaşındaki öğrencilerin iki tip okuldan birine devam etmeleri söz konusudur :

(i) Yüksek öğretime hazırlayan okullar. Bu okulların klâsik modern ve teknik şubeler halinde düzenlenmesi istenmekte, öğretmenlerin tümünün agrege ve sertifika sahibi olmaları önerilmektedir.

(ii) Meslek eğitimine hazırlayan okullarda, öğrencilerin 18 yaşında bir işte çalışmaları söz konusu olacaktır. Bu okulların endüstri, ticaret ve tarım şubeleri halinde düzenlenmeleri önerilmektedir.

Meslek eğitimi veren okullar ile yüksek teknik öğretime eleman hazırlayan teknik liselerin birbirine karıştırılmaması ve teknik liselerde verilen genel eğitimin klâsik liselerde olduğu gibi sağlam ve eşdeğerde olması üzerinde ısrarla durulmaktadır⁶.

Üniversitelere giriş 10.6.1965 tarihli kararname ile "baccalaurate"ye bağlı kalmakta ancak, beş tip bakaloryanın her birinin öğrenciyi belli bir fakülteye yöneltmesi usulü getirilmektedir. Fakültelerin ayrıca giriş sınavı yapmaları söz konusudur.

Yeni düzende Fen ve Edebiyat Fakültelerinde başlıca iki ilkeye uyulduğu görülmektedir.

a. İlk yıllarda ihtisaslaşma kaldırılmıştır.

b. Üniversite öğrenimi üç devre halinde düzenlenmiştir⁷.

(i) İlk devre iki yıl süreli olup, her yıl sonunda sınav yapılmaktadır. İkinci yılın sonunda Fen fakültelerinde DUES* ve Edebiyat fakültelerinde DUEL** verilmektedir.

(ii) İkinci devre iki yıl süreli olup birinci yıl sonunda lisans ve ikinci yıl sonunda «*maitrise*» verilmektedir.

Orta dereceli okullarda öğretmenlik yapmak isteyenlerin, üçüncü yıl sonunda lisans derecesi aldıktan sonra bir yıl süre ile bölge pedagoji merkezlerinde öğrenim görüp mesleki yeterlik sertifikası (CAPES)*** almak üzere sınava girmeleri söz konusudur.

* Diplôme Universitaire d'étude science

** Diplôme Universitaire d'étude littéraire.

*** Certificat d'aptitude au professorat d'enseignement secondaire.

“*Maitrise*” daha çok araştırmalara dönük çalışmaların yer aldığı bir devredir. Bu dereceyi izleyen *agregation* sınavına girenler de orta öğretimde II devrede öğretmenlik yapabilmektedirler⁷.

Üniversite asistanlığı için de *agregation* aranmakla beraber *maitrise* derecesi ile asistan olanlarda da mevcuttur.

(iii) Üniversitede üçüncü devre yüksek ihtisas gücünün yetiştirildiği devredir. Ötedenberi Fransa’da üniversiteye öğretim üyesi yetiştirme ile liselere öğretmen yetiştirme süreçleri bir ölçüde kesişmiştir.

Üniversite asistanları lise öğretmenleri arasından ya da lise öğretmenliği için gereken dereceyi almış olanlar arasından seçilmektedir⁸. Keza “*Ecole Normale Superiure*” her yıl çok ciddi bir sınavla fen ve edebiyat alanları için kırkar öğrenci almakta ve onları dört yıl süre ile ilerde yüksek öğretimde öğretim sorumluluğu alacak biçimde yetiştirmektedir. Lisans ve “*agregation*”u tamamlayan yüksek yetenekli öğrencilere doktora bursları ve (Centre National de la Recherche Scientifique) (C. N. R. S.) te araştırma görevi ya da, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı diğer araştırma merkezlerinde görev ve gerekli şartları taşıyanlara da asistanlık verilmektedir.

Özellikle Fen ve Edebiyat Fakültelerinde Üniversite öğretim üyeliğinin başlangıcı sayılan asistanlık müessesesine 1969 reform plâni şöyle bir yenilik getirmiştir; (*Maitrise*) derecesi alanlar (*agregation*) sınavını verdikten sonra derecelerine göre sıralanmaktadır. Listenin başında olanlar arzu ettikleri takdirde asistan olabilmektedirler. Listenin başında bulunmayanların asistan olabilmeleri için bir yıl çalışıp yeniden sınava girmeleri ve seviye tutturmaları gerekmektedir. Bununla beraber Üniversiteler *Maitrise* derecesi olanlar arasından asistan alma haklarını korumaktadırlar.

Bu asistanların üç yıl içinde *agrege* olmaları ya da *doctorat du 3 eme Cycle* derecesini almaları gerekmektedir.

Fen ve edebiyat alanlarında alınan devlet doktorası, genellikle, önce *maitre de conferences* sonrada *professeur titulaire* tıtrlerine götürmektedir.

Üniversitelerde görülen en önemli eğilim, *Universite Rene Descartes* (Paris V), ve *Universite de Paris*’in, Section Sciences de

l'Education da görüldüğü gibi daha fazla sayıda lisans-üstü kur-ve seminerlere yer verilmiş olmasıdır.

Eğitim Programlarında Yenileştirme Eğilimleri :

Fransa'da fikir ve bilgi üretimi açısından kaydedilen gelişme-ye rağmen eğitim krizi devam etmektedir. Bu soruna cevap arar-ken :

- (i) Eğitim Biliminin ve süreçlerinin niteliği,
- (ii) Krizin Fransa'ya özgü yanları,
- (iii) Eğitim krizinin çeşitli memleketler tarafından paylaşı-lan yönleri üzerinde durmak gerekmektedir.

İki ve üçüncü maddelere ilişkin hususların herbiri ayrı birer yazı konusu teşkil etmektedir. Eğitim biliminin ve süreçlerinin ni-teliği ise, krizin nedenlerinin anlaşılmasında ve çözüme ilişkin al-ternatiflerin saptanmasında göz önünde bulundurulacak en öne-mli etkidir. Önce multi - disipliner bir alan olan eğitimin kendi içinde teorik zemine oturtulması ve behemehal uygulamalı-kollek-tif araştırmalara yer verilmek sureti ile geliştirilmesi gerekir. Böyle bir teori-araştırma-uygulama bağlantısı kurma ihtiyacının bu gün, "Institute Pédagogique National" kadrosu içinde, eğitimde uygulamalı araştırma hareketini doğurduğu görülmektedir⁹. Bu cümleden yapılan kolektif çalışmaların broşürler halinde yayım-landığı görülmektedir. Bu yayımlarda programlara ilişkin olarak göze çarpan önemli önerilerden bazıları aşağıdadır :

(i) Chabaux¹⁰, eğitim sisteminde vaki değişikliklerin, daya-nışma halinde bulunan sistemlerdeki değişikliğe bağlı bulunduğ-u açıklamaktadır. Aynı fikrin bir kollojyum raporunda da pekiş-tirildiği görülmektedir¹¹.

(ii) Programların geliştirilmesi hareketine, eğitim amaç-la-rının açıklığa ve kesinliğe kavuşturulması ile başlanması gereği ortaya koyulmaktadır¹².

Geleneksel Fransız programlarının, entellektüel ve ansiklo-pedik bireyler yetiştirdiği, Ümanizma alanlarında ilgisizlik gö-rüldüğü, fırsat ve imkân eşitliğine yer verildiği ve tabiatıyla bu-nun sınavlarla kontrol edildiği ileri sürülmektedir. Bu sebeple ortaya koyulan çözüm yolları arasında şu öneriler dikkati çek-mektedir :

Programlar günümüzde görülen demografik, teknik, ekonomik ve kültürel gelişmeler dolayısı ile yeni bir değerlendirmeye tabi tutulmalıdır¹³.

- Aynı öğrenci grubuna öğretim yapan öğretmenler aralarında işbirliği yapmalıdırlar.
- Öğrenciler modern dünyada cereyan eden gelişmeleri kavrayacak bir şekilde yetişmelidir.
- Öğretimde rehberlik çalışmaları ve benzeri ihtiyaçların doğurduğu sorunlar geleneksel okul anlayışı ile çatışmaktadır. Bu çatışmaların çözümü için Chabaux, eğitim programlarında amaçların belirlenmesi yanında, bu amaçlarla muhteva ve metodlar arasında bağlantı kurulmasını, bu bağlantının, günün koşullarına göre ve Fransa'nın kültür mirası ile, 2000 yılı arasında köprü kuracak şekilde yeniden geliştirilmesini, düzenlenmesini ve geliştirme faaliyetlerinin hayat boyunca devamını —hayat boyunca eğitim— önermektedir¹⁴.

Memleketimizde buna paralel fikir ve önerilerin öğretilmesine ve aksiyonuna ilişkin çabaların en az çeyrek yüzyıllık evrimini izleyenler¹⁵, eğitim süreçlerinin millî ve milletlerarası etkileşimden doğan ortak yönlerini göreceklerdir.

ÜÇ KADEMELİ PROGRAM DÜZENİ ÜZERİNE BİR ÖRNEK:
NİCE ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT VE BEŞERİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ 1972 - 1973 YILI PROGRAMI*¹⁶

I — Genel Esaslar :

1 — *Aşamalar* : Üniversite de öğretim aşağıda görüldüğü üzere kısa vadeli aşamalara bölünmüştür.

- (i) *İlk Aşama* : İki yıl süreli bir çalışma gerektirmektedir. Bu süre içinde temel formasyon üzerinde durulmaktadır. Bu aşamayı başarı ile tamamlayan öğrenciye (D. U. E. L.) Üniversite Edebiyat çalışmaları diploması verilmektedir.

* Université de Nice, Faculté de Lettres et Sciences Humaines, Organisation des enseignements dans le Premier et le deuxième cycle, Année Universitaire 1972-1973.

(ii) *İkinci Aşama* : Derinliğine formasyon veren iki yıllık bir devredir; kendi içinde ikiye ayrılmaktadır.

a) İlk iki yıllık aşamayı izleyen üçüncü yıl sonunda *Licence* derecesi ve dördüncü yıl sonunda *Maitrise* verilmektedir.

2 — *Çalışma Alanları* : 1971-1972 yılında diploma veren seksiyonlar aşağıdadır.

— Klâsik Edebiyat	DUEL	Lisans	Maitrise
— Modern Edebiyat	"	"	"
— Yaşayan yabancı diller "Almanca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Rusça"	"	"	"
— Tarih	"	"	"
— Coğrafya	"	"	"
— Felsefe	"	"	"
— Psikoloji	"	"	"
— Sosyoloji	"	"	"

Fakültede kredi sistemi uygulanmakta, öğrencinin seçimlik dersler vasıtasıyla ihtisaslaşmasına imkân verilmektedir.

3 — *Kredi Sistemi* :

Bu sistem :

- Öğrencinin ders seçmesine, kişisel ilgilerine ve özelliklerine hizmet etmektedir.
- Oryantasyon'u kolaylaştırmaktadır.
- Çeşitli disiplinleri içeren derecelere götürmektedir.
- Öğrencinin Profesörünün yardımı ile serbestçe ders seçmesine imkân sağlamaktadır.

Belli kredi toplamı belli bir diplomaya götürmektedir.

Kredi "değer ünitesi" bir yıl içinde hafta da bir buçuk saatlik derse bir kredi veya bir sömestirde üç saatlik derse karşı 2 kredilik değer verilmektedir. Bu kesin olmayıp bazı dersler için değişebilmektedir.

Bir Öğrencinin :

DUEL için 20 kredi

Lisans için 32 kredi
Maitrise için 42 kredi

alması gerekmektedir.

Öğrencinin bir yılda alacağı kredi sayısı derslere göre şöyle belirlenmiştir :

- İlk devrenin "DUEL" ilk yılı 10 kredi
- İlk devrenin "DUEL" ikinci yılı 10 kredi
- Lisans devresi "3 cü yıl" 12 kredi

4 — *Diplomalar* :

Kurumca verilen diploma çeşitleri şunlardır :

- A. DUEL "İhtisas diploması"
- B. DUEL "Genel diploma"
- C. Öğretim lisansı

Bu lisans, klasik edebiyat, modern edebiyat, yaşayan yabancı diller, tarih, coğrafya, felsefe seksiyonları tarafından verilmektedir. Sosyoloji ve Psikoloji lisansı alanlar Ekonomik ve Sosyal Bilimlerde CAPES programına kabul edilmektedir.

- D. Serbest lisans diploması
- E. Öğretim "Maitrise" diploması
- F. Linguistik, psikoloji ve sosyoloji lisansı diploması
- G. Grekçe, Latince, modern ve çağdaş tarihte ihtisaslaşmayı gösteren maitrise diploması

Diplomalar yanında fakülte, çeşitli amaçlara yönelik sertifikalar vermektedir.

Fakültede öğretim üniteleri "seksiyon" ve "departman" olarak düzenlenmiştir. Yukarıda değinilen seksiyonlar yanında fakültede şu dört bölüm bulunmaktadır.

- Modern Edebiyat Bölümü : "Fransız edebiyatı, gramer ve fizyoloji, mukayeseli edebiyat" seksiyonlarını içermektedir.
- Klâsik Edebiyat Bölümü : "Lâtince, Grekçe, İndo-Avrupa dillerini, mukayeseli gramer" seksiyonlarını içermektedir.
- Linguistik Bölümü : "Genel linguistik, jenetik, Afrika Linguistiği" seksiyonlarını içermektedir.
- İngiliz ve Amerikan etüdları bölümü

*II — Seksiyon ve Bölümler "departements"*1 — *Coğrafya* :

DUEL İçin :

12	kredilik	Coğrafya	kuru
4	"	Tarih	kuru
4	"	Seçimlik	kur

LİSANS İçin :

8	kredi	Coğrafya
1	"	Öğretim
3	"	Araştırma

Maitrise İçin :

32	kredilik	Coğrafya	lisansına ek olarak
8	"	Araştırma	
2	"	Maitrise seviyesinde	ders.

2 — *Tarih* :

DUEL İçin :

12	kredi	Tarih	dersleri
4	"	Coğrafya	dersleri
4	"	Seçimlik	ders

LİSANS İçin :

22	kredi	Tarih	dersleri
6	"	Sürelî	kur
4	"	Seçimlik	dersler

Maitrise İçin :

Tarihte	Lisansa ek olarak
Araştırma	8 kredi
Tarih	dersleri 2 kredi

3 — *Klâsik Edebiyat* :

DUEL İçin :

18	kredi	ihhtisas alanından	kur
2	"	seçimlik	kur

Lisans İçin :

8	kredi	ihhtisas alanında
---	-------	-------------------

- 2 " kredi ihtisas alanında seçimlik ders
2 " serbest seçimlik ders

Maitrise İçin :

- Alanda alınan lisansa ek olarak
8 kredi araştırma
2 kredi kurs

4. Modern Edebiyat :

DUEL İçin :

İlk yıl :	
Fransız Edebiyatı	3 kredi
Gramer ve Filoloji	2 "
Genel Edebiyat Tarihi	3 "
Yaşayan bir dil	2 "
İkinci Yıl :	
Fransız Edebiyatı	3 "
Gramer ve Filoloji	3 "
Genel Edebiyat Tarihi	2 "
Yaşayan bir dil	2 "

Lisans İçin :

Fransız Edebiyatı	2 kredi
Gramer ve Filoloji	3 "
Mukayeseli Edebiyat	3 "
Yaşayan bir dil ya da genel linguistik	2 "
Seçimlik bir ders	2 "

Maitrise İçin :

11 ay içinde hazırlanacak bir araştırma	8 "
Maitrise seviyesinde bir ders	2 "

**5. Alman, İngiliz, İspanyol, İtalyan, Rus Dili ve Edebiyatı
Bölgümleri**

Duel için : 16 sı bölümden alınmak şartı ile 20 kredilik ders alınmaktadır. Genellikle yirmi kredinin 2 kredisi Fransız dili 2 kredisi ise seçimlik derstir.

Lisans için : DUEL üzerine 12 kredilik ders alınmaktadır.

Bunun iki kredisi seçimliktir.

Maitrise için : 32 kredilik lisans üzerine 8 kredilik araştırma ve 2 kredilik ders alınmaktadır.

6. *Linguistik*

- (i) Genel linguistik
- (ii) Afrika linguistiği
- (iii) Fonetik ve yaşayan dillerin göze-kulağa hitabeden araçlarla öğretimi üzerinde çalışılmaktadır.

Başlangıç kurları, öğrencileri :

- Çağdaş linguistiğe inisiye etme
- Genel ve deneysel Fonetikte yetiştirme amacını gütmektedir.

Bu bölüm

- Genel linguistik sertifikası
- Afrika linguistiği sertifikası olmak üzere üç sertifika vermektedir.
- Dil özürlü çocukların eğitimi
“Göze ve kulağa hitabeden araçlarla öğretim” alanında diploma vermektedir. Linguistik alanında DUEL üzerine 20 kredi ile Maitrise verilmektedir.

Bu bölümün verdiği dersler aşağıdadır :

I. *Devre*

Linguistiğe giriş 2 kredi

II. *Devre*

Genel Gramer 2 kredi

Sistemik Fonetik ve Fonoloji 2 "

Strüktürel teksikoloji 2 "

Anket tekniği ve anlatım 2 "

Linguistiğin problemleri 2 "

Linguistik matematik 2 "

Linguistik teori 2 "

Linguistik ve beşeri bilimler 2 "

Genel ve deneysel Fonetik 2 "

Maitrise

Linguistik modelleri 2 "

Dialektoloji 2 "

Göze-kulağa hitabeden araçlarla öğretim	2	"
Dil öğretiminin genel ilkeleri	2	"
Dil güçlükleri	2	"
Konuşma özürlü çocukların eğitimi	2	"

7. Felsefe

DUEL için :

12 si Felsefede
2 si temel bilimlerde
2 si beşeri bilimlerde
4 di seçimlik ders

olmak üzere 20 kredi,

Lisans için bunun üzerine 3 cü seçimlik ders olmak üzere 12 kredi,

Maitrise için 8 zi araştırma 2 si ders olmak üzere 10 kredi almak gerekmektedir. Bu seksiyonda verilen dersler aşağıdadır :

Birinci Devre DUEL

Felsefe Tarihine giriş	
Genel Felsefeye giriş	2 kredi
Yabancı dilde felsefe	2 "
"Almanca, İngilizce, İtalyanca, İspanyolca, Lâtinçe, Yunanca'dan biri"	
Temel Bilimler	2 "
Beşeri Bilimler	2 "
Kadim Felsefe	2 "
Modern Felsefe	2 kredi
Mantık	2 "
Genel Felsefe I	2 "
Genel Felsefe II	2 "

İkinci Devre Lisans

Eski ve Ortaçağ Felsefesi	3 kredi
Modern Felsefe	3 "
Çağdaş Felsefe	3 "

Estetik	3	”
Ahlâk Felsefesi ve Politika	3	”
Bilgi Teorisi ve İlim Tarihi	3	”

Maitrise

Ahlâk ve Politika	2	kredi
Felsefe Tarihi	2	”

L'UREL tarafından verilen diğer felsefe kurları

Antoloji ve diyalektik tarihi	2	kredi
İngiliz düşünce tarihi	2	”
Düşünce tarihi	2	”
Büyük Britanyada Politik düşünce tarihi	2	”
Mukayeseli düşünce tarihi	2	”
İberik te düşünce tarihi	2	”

8. *Psikoloji*

Bu seksiyonda DUEL “ilk devre” 18 zi bölüm 2 si seçimlik olmak üzere 20 kredilik dersten müteşekkildir.

Lisans, 6 sı bölüm dersi 6 sı fen “Psiko-Fizyoloji” olmak üzere 12 dersten müteşekkildir. Maitrise verilmemektedir.

Dersler

DUEL için		
Psikoloji	2	kredi
Biyoloji	2	”
Çocuk Psikolojisi	2	”
Metodoloji	2	”
Çocuk Psikolojisi II	2	”
Pedagoji	1	”
Sosyal Psikoloji	2	”
Biyoloji	2	”
Metodoloji	1	”
Yetişkin ve Çocuk Psiko-Patolojisi	2	”

Lisans “İkinci devre”

Genel Psikoloji	2	kredi
Dirije edici dersler	2	”

İstatistik		
Psikolojide Enformatik aplikasyon) den biri	2 "
DeneySEL Psikoloji ve Psikometri		
Psiko-Fizyoloji		
"Fen fakültesinde"		6 "
MAİTRİSE yok.		

9. Sosyoloji

DUEL için :

14 kredilik bölüm dersi	
2 " yaşayan diller	
4 " seçimlik ders	

Lisans için :

10 kredilik bölüm dersi	
2 " seçimlik ders	

Dersler

Birinci devre DUEL	
Sosyoloji	2 kredi
Etnoloji	2 "
İstatistik	1 "
İngilizce	1 "
Ekonomi Bilimleri ve Demografi	2 "
Sistemler ve değişme	2 "
İngilizce	1 "
İstatistik	2 "
Metodlar ve kavramlar	3 "

İkinci devre Lisans

Şehirleşme ve Kültürlerarası İlişkiler	
Ekonomi ve kalkınma	2 "
Etnik ve kültür	2 "

Maitrise

Anket analizi	2 "
Bölgesel kalkınma Sosyolojisi	6 "
Diller, kavramlar Kültürler	2 "
Antropoloji Jüridik	2 "

B İ B L İ Y O G R A F Y A

- 1) Crozier, M., *The Future of the University*, Salzburg, S. S. A. S., "Çoğaltma", 1970.
- 2) *Millî Eğitim Bakanlığı Temel Kanunu Tasarısı*, Ankara, M. E. B., 1972, "Çoğaltma"
- 3) Lauwerys, Varış, Neff, *Mukayeseli Eğitim*, Ankara, A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 13, 1971.
- 4) Natanson, J., Prost, Lepiney, *Projet De Rénovation des Structures de l'enseignement de second degre*, Paris, İnstitute Pédagogique National, 1969.
- 5) A. G. E. Sayfa 19
- 6) A. G. E. Sayfa 13
- 7) Chamaux François, *Situation in French Universities.*, Survey, Gent, LAUPI, 1970, s. 69-78
- 8) Natanson, A. G. E. S. 72
- 9) *Rénovation ou programmes*, Paris, L'ınstitute Pédagogique National, Sevpen, 1970
- 10) Chabaux, J., *Conditions d'evolution de la relation educative*, Chaiers pédagogiques, No: 81, 1969
- 11) A. E. E. R. S. Pour une ecole nouvelle, D'unod, 1968
- 12) *Rénovation ou programmes*, ibid, Sayfa 11
- 13) A. G. E. Sayfa 21
- 14) Chabaux, J., *Chaiers Pedagogique*, Paris, No: 81, Sayfa 72-73
- 15) Varış, Fatma., *Eğitimde program Geliştirme "Teori ve Teknikler"*, Ankara, A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları No: 13, 1972
- 16) *Organisation des Enseignements dans le Premier et le deuxieme cycle*, Nice, Universite de Nice, Faculte de Lettres et Sciences Humaines, 1972-1973.